

Entrevista a Joana Catot, tatuadora

Joana Catot va néixer a Castellterçol i resideix actualment a Barcelona, des d'on treballa cada dia en el seu estudi de tatuatge situat al popular barri de Gràcia. Graduada en arts aplicades en l'especialitat de disseny publicitari a l'Escola d'Arts Aplicades i Oficis Artístics de Vic, i en disseny gràfic per l'Escola Eina de Barcelona. És una persona singular, propera i apassionada, capaç d'empatitzar

sempre amb els altres i de transmetre el seu entusiasme per l'art, i més concretament, pels tatuatges. D'aquesta inquietud, n'ha fet la seva vida, un viatge constant a través de la pell.

- Quan temps fa que tates i com vas introduir-te en el món del tatuatge?

Doncs vaig començar fa 17 anys. Llavors la meva professió era dissenyadora gràfica, i poc a poc, em vaig anar introduint en el món del *tattoo*. Va ser una cosa natural, podríem dir que de forma progressiva i quasi sense donar-me compte, vaig anar deixant de banda una cosa per acabar fent l'altra.

- Joana, recordes el primer tatuatge que vas fer?

Sí que ho recordo. Va ser una petita àguila a color a un jove bomber. Recordo perfectament la sensació de recórrer per primera vegada la pell d'una persona, la seva suavitat, gruix, elasticitat... Realment em va impressionar.

- Han canviat molt les coses de llavors ençà?

Sí, és clar! Ha canviat molt, sobretot en dos aspectes: primer en el tema de materials i instrumental. Abans els compràvem a l'estranger, cosa que feia que no tinguéssim la possibilitat de veure la qualitat d'allò que adquiríem. Ara tenim moltíssima varietat i accés a tot tipus de tintes, de màquines de tatuar, d'agulles... Heu de pensar que abans que apareguessin aquestes, les agulles les soldàvem nosaltres i les esterilitzàvem! I el segon gran canvi ha estat en el tipus de tatuatges que fem: abans normalment feies petites peces, en canvi ara la gent ja no té por i demana grans *tattoos*...

- Com van viure la gent del teu voltant (familiars, amics) aquesta nova aventura?

Tothom ho veia com una cosa passatgera, una manera estranya d'expressar una nova inquietud i, evidentment, un nou camí que jo havia trobat per expressar l'art. No es van espantar, però potser sí que es van sorprendre.

- Podríem dir que està de moda el tatuatge?

Sí, és clar. El tatuatge està de moda, però no és una moda: sempre hi ha hagut tatuatge. Però gràcies a que està de moda ara podem tenir, com et deia abans, uns materials de gran qualitat, i la gent que vol tatuar-se ho pot fer sense problemes. Per això dic que sort que està de moda! I cada vegada el nivell dels tatuadors és més i més alt, i es poden tatuar coses diferents i d'una alta qualitat estètica.

- Quines han estat les teves influències alhora de tatuar?

Et diria que venir del disseny gràfic ha estat la meva major influència i, segurament, el tatuatge geomètric sempre m'ha captivat tant per aquest motiu, pels meus orígens gràfics on aprenia dibuix amb tiralínies, compàs, amb plumilla... D'aquí també la meva atracció pel tatuatge polinesi, en el qual m'he especialitzat, i que requereix una manera de treballar molt polida, neta i precisa, una manera de fer que jo vaig adquirir en aquesta formació prèvia.

- Suposo que això t'ajuda a afrontar el tatuatge d'una manera diferent a d'altres tatuadors

Totalment. Tinc una formació estètica sòlida que està influïda per l'escola Eina (una gran escola de disseny i art), on vaig formar-me i vaig adquirir el meu propi estil. És molt important, a banda de la tècnica del tatuatge, tenir també una formació d'art: les proporcions, els colors, el lloc del cos que escollim, la forma... La forma per a mi és importantíssima a més a més, evidentment, del significat que per a cadascú pot tenir.

A partir dels 60 i llargs anys, la major part dels que vénen són dones que t'expliquen que sempre n'havien volgut portar un, però que per algun motiu o altre, com pot ser la negativa del seu home, no ho havien fet. Són dones amb molta energia, que en arribar a certa edat es veuen amb la suficient força com per superar totes aquestes traves socials

- El tatuatge és un art "proscrit"?

Ara ja no, però encara hi ha llocs on tatuar pot resultar problemàtic, no em demanis el perquè, com ara el coll, cara, mans... Són zones visibles i que formen part d'un imaginari social i estètic, que dificulta moltes vegades trobar una feina. Forma part dels estereotips i de la marca que té el tatuatge dins la nostra societat.

- Els tatuatges parlen sobre les persones que els porten o són només una representació estètica i prou?

Darrera d'una petita flor hi ha tot un món amagat. Per què aquella persona es tatua una flor i no un drac? I per què se la tatua a l'esquena i no al braç? Per què a color i no a

Normalment les dones són les dipositaries de les tradicions, i en conseqüència, les que guarden el tatuatge tradicional; és a elles a les que primer m'apropo

grisos? Només amb això ja es podria fer un bon estudi de la seva personalitat sense entrar en la forma escollida, que encara sol ser més complexa.

- En el dia a dia a l'estudi, segurament s'estableix alguna mena de vincle entre tatuador i tatuat. Com ho vius?

Ho visc intensament, aquesta és la veritat. Sobretot en els grans tatuatges, que porten un gran apropament entre client i tatuador. Són moltes hores de molta proximitat; junts davant el dolor i la transformació del cos. És una cerimònia compartida i el client passa a ser per a mi una persona estimada. M'agrada i gaudeixo molt d'aquesta relació, em fa créixer com a persona.

- Creus en el tatuatge com a una forma d'expressió de l'individu?

Ho és, i d'una manera molt profunda a més. El tatuatge o qualsevol altra forma de modificació del cos és una manera d'expressió de la nostra pròpia llibertat, en quan decidim sobre nosaltres mateixos, sobre allò que som sense que ningú interfereixi. Definitivament, a més a més de moltes altres coses, és un símbol de llibertat.

- Hi ha algun perfil concret en quan a client, o ara mateix ens trobem davant d'un públic heterogeni i diversificat?

Sí, molt diversificat, cosa que també fa que sigui tant interessant. Venen tant homes com dones i de totes les edats. És cert que hi ha un nombre major de nois i noies que venen que ocupen la franja d'edat que va dels 25 a 35 anys, i que a mesura que l'edat augmenta, el percentatge disminueix, però et trobes amb tot tipus de públic. Si no recordo malament, la persona més gran que he tatuat devia tenir

uns 76 anys, més o menys. I una cosa que és molt curiosa, és el fet que a partir dels 60 i llargs anys, la major part dels que vénen són dones que t'expliquen que sempre n'havien volgut portar un, però que per algun motiu o altre, com pot ser la negativa del seu home, no ho havien fet. Són dones amb molta energia, que en arribar a certa edat es veuen amb la suficient força com per superar totes aquestes traves socials.

- Alguna curiositat?

Més que curiositats, el que podria explicar són trossets de vides, de sentiments... La veritat és que estar en contacte amb tantíssima gent a diari, fa que tinguis moltíssims records viscuts. Em ve al cap, per exemple, que hi ha una gran nombre de dones que venen a tatuar-se per poder tancar alguna cicatriu important. He de dir que, a mi les cicatrius m'agraden, parlen molt d'aquell cos en particular.

- Una dona viatgera...

Ara mateix el tatuatge i el viatge són una part molt important de la meua vida. Cada vegada m'agrada més viatjar, a vegades viatjo a la recerca de pobles llunyans per descobrir els seus preciosos tatuatges, i també així donar-los a conèixer. Aleshores imparteixo conferències o classes a universitats, escoles, sales d'art, museus, etc. d'arreu del món. Ara estic de tornada de Xile, on he pogut realitzar un parell de conferències i també fer una mica de recerca.

- Algun lloc en particular?

Tots tenen alguna cosa que els fa especials, irresistibles A Rapa Nui, amb la seva abrupta i espectacular geografia junt amb els seus tatuatges que són reflexe de la seva pròpia iconografia; a Tunísia, el meu primer contacte amb el tatuatge tradicional i on realment vaig veure la necessitat que tenia de seguir viatjant per conèixer més; també a Tailàndia, recordo el color taronja safrà, el perfum d'encens barrejat amb la suau olor de la flor de lotus de l'interior dels temples... Però també d'altres llocs màgics com l'illa de Hainan a la Xina, Gujarat a l'Índia, Birmània, Mèxic, Camerun... O un petit poblet enmig de l'Amazònia brasilera anomenat Atalaya, on vaig trobar alguns homes i dones de la ètnia matis.

- Pots explicar-nos alguna anècdota sobre algun d'aquests viatges?

Els nostres *tattoos* els meravellen, es queden impressionats en comparació amb els seus, molt més lineals. Se'ls miren amb molta atenció i després intenten inclús amb saliva esborrar-me'ls, no acaben de veure clar que allò sigui un tatuatge. Quant s'adonen que realment són *tattoos*, es posen molt contents. Criden i riuen, m'abracen i és llavors quant desapareixen les fronteres que hi havia amb ells, i puc apropar-me, tots anem tatuats!

- L'experiència d'una dona viatgera, que es posa en contacte permanent amb d'altres cultures. Quin és l'univers femení que esdevé durant la seva convivència amb grups ètnics?

La veritat és que m'ha ajudat molt el fet de ser dona i anar tatuada. Normalment les dones són les dipositaries de les tradicions, i en conseqüència, les que guarden el tatuatge tradicional; és a elles a les que primer m'apropro.

- Dins d'aquets grups ètnics que comentàvem, com funcionen culturalment els tatuatges?

Es difícil de contestar, cada poble té unes característiques genuïnes. Normalment coinci-

És una cerimònia compartida i el client passa a ser per a mi una persona estimada. M'agrada i gaudeixo molt d'aquesta relació, em fa créixer com a persona

deix en un petit *tattoo* en els primer dies de la seva vida que serveixen per protegir la criatura dels mals esperits. Això sol ser bastant habitual.

Ara bé el gran tatuatge, aquell que marca la seva vida, arriba en el moment de la pubertat tant del noi com de la noia. Aquest és un moment de canvi, del pas de la infantesa a la maduresa: la noia, quan li arriba la menstruació i per tant, ja pot quedar-se embarassada, i el noi, quan es considera que ha fet el pas de nen a home. És el moment en què ambdós ja poden formar una família.

És un moment importantíssim per a ells, un moment d'iniciació i això els serveix per avançar en la seva societat. Per a alguns pobles, aquest és el seu primer i últim *tattoo*, i d'altres segueixen tatuant-se tota la vida, omplint-se el cos sencer.

- Joana, per acabar, un color

Et diré dos de colors: el blau intens del cel i del mar i el vermell potent de la sang.

Dani Bachiller Rosales